

Igne ferroque in cholera

Hazánkban nemcsak a török tombol megállíthatatlan hanem a cholera is, ám Pápán sikerült megfékeznie a Cálvinista Collégiumnac. Az eddig harmincezer halottat számláló járvány az internátus falaiba ütcözött. Ciccüncben ezért ismertetjük az intézmény újszerű járványügyi rendeleteit, hogy önök is tanulhassanak ezen remec példából.

A veszélyes fertőzés elsősorban hasmenéssel és véget nem érő hányással jár. Jelentős vízvesztés, cisáradás sújtja a cholera áldozatait csecély már-már elhanyagolható számú bajtársunc élte túl, micor a hasbaj az útját állta. A sörnyű betegség a török hordác által jutott be socat sinylödő országuncba, és először a végváracban ütötte fel a fejét. Innen terjedt aztán tova a catonác lévén a városocba, onnan pedig cisebb falvacba, és fertőzte meg az egész országot. Continentális méretű problémává vált midőn három estendeje számláljuk celeti világréstől elindult cezetét. Pápára egy éve jutott el egy István nevű utazó révén, aci állítása szerint észre sem vette a betegséget. Három napra rá meghalt.

Hihetetlenül veszélyes, hasonló morbus ocozta a híres strategos Periclés halálát is. Ám cözelebbi példát is tudunk írásba adni olvasóincnac. A helyi lacos Covácsné Mária elmondása szerint férje órácig ci sem mozdult az árnyécsécről és fájdalmasan üvöltött gyomorgörcsei miatt. Először azt hittéc lidérc szállta meg, aztán rájöttec: ez a valami sokkal rosszabb és vesedelmesebb.

A collégium césenléti bizottsága hamar összehívta a mindenre elsánt igazgatótanácsot és a coetust, hogy megtárgyalják a rendcivüli helyzetet, a halál feltartóztatását. Felismertéc, hogy csac is összehangolt munkával és vasfegyelemmel fékezhető meg a cözélgő vesedelem. Ezért először is elrendelte az internátus lacóinac, hogy nem szabad háromnál több fős csoportocban étcezni. Továbbá a nyári tanítás során az iskolai tóga alatt egy lenből césített cezeslábast cellett hordaniuc, hisen cöztudott, hogy ama cholera betegség a bőrön cerestül fertöz legjobban. Ezen civül cerülniuc cellett a fémtárgyac használatát és viselését, mert a nyavaja ezecen cülönösen socáig megmarad és él, ezért fertözhetett meg annyi catonát. A megsocott napirendi pontocon civül továbbiacat ictattac be, ezec cözött említésre méltó, a cétseri mosacodás és bezárattác a cülvilág számára a schola capuit. Elrendeltéc a déli imát a betegc gyógyulásáért és a halottac megnyugvásáért, megtiltottác a diácofnac a piacoc látogatását, his nagy tömegben cülönösen jelen lehet a cholera. Aci megtagadja az intézcedésecc betartását, annac nyolc dénár büntetést cell fizetnie a sáfárnac.

Ugyan megannyian állítják, hogy a szocializmus megfékezhetetlen módon terjeszti a
cőrságot, scholánc sicerés intézcedései élő bizonyossággal solgálnac amellett, hogy ha az Úr
velünc cicsoda ellenünc!

Ebből meritve foglalánc össe alább öt ideát melyec segítségül lehetne a lüs
megfékezésére:

1. .étcezen minél egészségesebben, cerülje a töröcbúza és a nyers hús
fogyasztását, helyette étrendjébe a fochagymát válogassa be.
2. tacarja el bőrét váson anyaggal, és minden nap legalább kétser cenje be
cezeit fochagyma áztatott levével.
3. ha a város utcáin jár cerülje a fecáliával sennyezett pocsolýácat, sarcocat.
4. ha teheti, viz helyett incább borral oltsa somját
5. betegség esetén rendszeres imával forduljon a mindenhatóhoz, his
sentséges az Úr és megtartja nyáját.

S mint láthatjuc a Collégium ocán, miserint szervezett, sigorú, fegyelmezett, ámde
felvilágosult gondolcodásmóddal meg lehet állítani a cőnyörtelen cholérát. Így hát mi is
tanuljunc eme remec példából, hogy túléljuc ezecet az inséges idöcet is, micor a halál oly
gyorsan arat cözöttünc, hogy felocsúdni sincs idönc. Ám ami a legfontosabb, hogy soha ne
hagyjon el bennüncet a hitünc és reményünc az Úrban.

„Bizonyosságul hívom ellenetec ma a mennyet és a földet, hogy az életet és a halált adtam
elötöcbe, az áldást és az átcot: válassd azért az életet, hogy élhess mind te, mind a te magod.”
Mózes ötödíc cőnyve harmincadíc fejezet tizencilencedíc vers.

Források: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Kolera>

Köblös József: Liber legum coetus Papensis. Újabb kutatások a pápai református
kollégium első törvénykönyvével kapcsolatban. In: Acta Papensia. 4. évf. (2004) 1-2. szám 39-
60. oldal.

Köblös József-Kránitz Zsolt: „Schola Papensis olim satis illustris fuit...” A Pápai
Református Kollégium tagolódása és oktatási színvonala a XVII. században (Prédikátori és
lelkészi adattár). In: Acta Papensia. A pápai református gyűjtemények közleményei IX.
évfolyam 2009/1-4. szám 2-7. oldal.